

Dosarul nr. 2ra-2108/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Ciocana (jud. I. Secieru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Țurcan, I. Cotruță, N. Simciuc)

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Musteață, reprezentat de avocatul Ion Dorogoi împotriva lui Anatoli Marciuc privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată și

cererea reconvențională a lui Anatoli Marciuc împotriva lui Oleg Musteață cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Iurii Bordeniuc în interesele lui Anatoli Marciuc și menținută hotărârea din 29 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana

constată:

La 5 august 2016, Oleg Musteață, reprezentat de avocatul Ion Dorogoi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatoli Marciuc privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în recipisa întocmită la 15 octombrie 2014 este indicat că Anatoli Marciuc a primit suma de 10 000 de euro în vederea cumpărării terenului din str. Vadul lui Vodă 30 mun. Chișinău.

Prin aceeași recipisă, pârâtul și-a asumat obligația de a-l lua în calitate de partener la edificarea unei construcții, în acest sens fiind-i făcută promisiunea de a-i oferi ½ cotă-parte din imobil.

A remarcat că pârâtul nu și-a onorat obligațiile stabilite în recipisa din 15 octombrie 2014.

Potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, bunul imobil din str. Vadul lui Vodă 30 mun. Chișinău a fost procurat de Anatoli Marciuc abia la 18 februarie 2016 în temeiul contractului nr. 1604, fiind grevat cu un contract de societate civilă nr. 5879 din 26 mai 2016.

La 21 iunie 2016, reprezentantul său s-a adresat executorului judecătoresc Nicolae Nicolăescu în vederea înmânării lui Anatoli Marciuc a somației nr. 21.06/PF/2/MA, prin care a solicitat executarea integrală a obligațiilor asumate conform recipisei din 15 octombrie 2014 în termen de 7 zile de la recepționarea somației, iar în cazul imposibilității executării obligațiilor să restituie împrumutul în cuantum de 10 000 de euro până la 5 iulie 2016.

La 18 iulie 2016, executorul judecătoresc a remis somația menționată, indicând că Anatoli Marciuc la domiciliu nu a fost găsit.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 7, 32, 38, 82, 96, 166-167, 174-177 CPC, art. 8, 195, 514, 572, 575, 605 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Anatoli Marciuc în beneficiul său a datoriei conform recipisei din 15 octombrie 2014 în sumă totală de 10 000 de euro sau echivalentul în lei la data executării hotărârii judecătorești, precum și a taxei de stat în sumă totală de 6950 de lei.

La 1 martie 2017, Anatoli Marciuc a depus cerere reconvențională împotriva lui Oleg Musteață cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că la 15 octombrie 2014 dânsul fără motiv a încheiat cu Oleg Musteață actul juridic potrivit căruia ar fi primit de la ultimul suma de 10 000 de euro în vederea procurării terenului situat în mun. Chișinău str. Vadul lui Vodă 30, cu obligarea să-l ia pe pârât în calitate de partener cu ½ cotă-parte la edificarea construcției.

A remarcat că remiterea bunului nu a avut loc, deoarece în realitate nu a primit de la Oleg Musteață suma de 10 000 de euro.

Având în vedere prevederile art. 207 Cod civil, a accentuat că la momentul întocmirii recipisei, dânsul nu era proprietarul terenului menționat, a devenit proprietarul a 1/3 cotă-parte din terenul situat în mun. Chișinău str. Vadul lui Vodă 30, în temeiul contractului de vânzare – cumpărare, la 24 februarie 2016.

Cu referire la prevederile art. 212, 674, 679 alin. (3) Cod civil, art. 40⁶ din Legea cadastrului bunurilor imobile, a menționat că actul juridic contestat contravine normelor imperative și în temeiul prevederilor art. 220 alin. (1), 213 alin. (1) Cod civil, este nul.

Recipisa a fost eliberată în vederea confirmării intenției de a primi pârâtul în calitate de partener în construcție cu ½ cotă-parte și nu în vederea confirmării faptului primirii banilor, care nu au fost transmiși în realitate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 195, 207, 212, 213, 216, 217, 220, 666, 674, 679 Cod civil, art. 94, 96, 166, 167, 172, 173 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii reconvenționale, declararea nulității recipisei din 15 octombrie 2014, precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, a fost admisă parțial acțiunea lui Oleg Musteață.

A fost încasată de la Anatoli Marciuc în beneficiul lui Oleg Musteață datoria conform recipisei din data de 15 octombrie 2014 în sumă de 10 000 de euro, convertiți în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată în sumă de 6950 de lei – taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

În rest, în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

A fost respinsă cererea reconvențională a lui Anatoli Marciuc ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 1 martie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, a fost corectată greșeala din hotărârea din 29 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, fiind introdusă corectarea numelui reclamantului, prin care a se citi corect „Musteață” în locul textului scris greșit „Mustață”.

Prin decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Iurii Bordeniuc în interesele lui Anatoli Marciuc și menținută hotărârea primei instanțe.

La 7 august 2018, Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind anularea hotărârii primei instanțe și respingerea acțiunii înaintate de Oleg Musteață sau remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept material și procedural.

A accentuat că la materialele dosarului lipsește cererea de apel motivată.

Or, din cererea de apel motivată rezultă contestarea hotărârii primei instanțe doar în partea admiterii acțiunii de bază, nu și în partea respingerii acțiunii reconvenționale.

Instanța de apel s-a expus asupra tuturor pretențiilor înaintate în prima instanță, fapt ce denotă că instanța de apel nu a examinat și nu s-a expus asupra argumentelor invocate de el în apel.

Având în vedere prevederile art. 240 alin. (1) CPC, a precizat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au stabilit natura raportului juridic dintre părți și anume, ce fel de contract a fost încheiat între părți, dacă un asemenea contract a existat în realitate și a fost semnat de către părțile litigante, menționând că între părți au avut loc raporturi juridice de societate civilă, prin urmare, nu este clar din care considerente instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că între părți a avut loc raportul de împrumut.

Astfel, prin neoferirea răspunsurilor la toate argumentele invocate de către părți, instanța a adus atingere dreptului la un proces echitabil consfințit de art. 6 din CEDO.

A obiectat că procesul – verbal de constatare nr. 018c-24/16 din 27 iunie 2016 întocmit de executor judecătoresc, nu reprezintă un act de înmânare a somației, dar este un act de constatare, prin care s-a stabilit că ușa apartamentului și poarta sunt încuiate.

Prin urmare, având în vedere prevederile art. 267 alin. (1) lit a) CPC, a invocat că cererea de chemare în judecată înaintată de Oleg Musteață urmează a fi scoasă de pe rol.

La 12 octombrie 2018, Oleg Musteață a depus referință la recurs, solicitând considerarea recursului declarat de Anatoli Marciuc ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 29 mai 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 165), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 7 august 2018 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Oleg Musteață, reprezentat de avocatul Ion Dorogoi înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Anatoli Marciuc a solicitat încasarea de la Anatoli Marciuc în beneficiul său a datoriei conform recipisei din 15 octombrie 2014 în sumă totală de 10 000 de euro sau echivalentul în lei la data executării hotărârii judecătorești, precum și a taxei de stat în sumă totală de 6950 de lei.

La rândul său, Anatoli Marciuc înaintând acțiune reconvențională împotriva lui Oleg Musteață a solicitat declararea nulității recipisei din 15 octombrie 2014 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii inițiale și netemeinicia acțiunii reconvenționale și respingerii integrale a acesteia, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția în speță a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate în apel.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel a adoptat decizia recurată în lipsa apelului motivat depus de către Anatoli Marciuc.

În acest sens instanța de recurs va nota că la materialele pricinii este anexată doar cererea de apel depusă de Anatoli Marciuc la 31 martie 2017, reprezentat de avocatul Iurii Bordeniuc, cererea de apel motivată la dosar lipsind.

Mai mult, deși la materialele cauzei cererea de apel motivată a apelantului Anatoli Marciuc lipsește, se atestă că o astfel de cerere în instanța de apel a fost depusă la 1 decembrie 2017, fapt ce se confirmă prin ștampila Curții de Apel Chișinău aplicată pe cererea de apel motivată, copia căreia este anexată la cererea de recurs (f. d. 177-181).

În conexiunea celor relatate, se constată că instanța de apel nu a examinat și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor importante pentru judecarea apelului, nu a examinat și nu a dat o apreciere adecvată argumentelor invocate de apelant în cererea de apel depusă la 1 decembrie 2017, prin urmare nu a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma motivelor invocate de către apelant în cererea de apel motivată, fapt ce indubitabil indică la încălcarea normelor de drept procedural.

Distinct de aceste constatări și în sensul art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite

recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu.

Se casează decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Musteață, reprezentat de avocatul Ion Dorogoi împotriva lui Anatoli Marciuc privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională a lui Anatoli Marciuc împotriva lui Oleg Musteață cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu